

- Referát na konferenci CZECH RAILDAYS -

Návrh kvalitního systému regionální železniční dopravy v MS kraji

- Úvod, význam železnice pro Moravskoslezský kraj.
- Stručné představení Sdružení pro rozvoj Moravskoslezského kraje, jeho působení v oblasti dopravy.
- Železniční doprava, Memorandum o spolupráci při řešení dopravní obslužnosti a rozvoji železniční infrastruktury v Moravskoslezském kraji, konkrétní projekty.
- Rozvojové koncepční materiály a další postup.

Železnice se zásadním způsobem podílí na hospodářském rozvoji tohoto regionu od poloviny devatenáctého století. Spolu s hornictvím a hutnictvím umožnila vznik dalších průmyslových odvětví, zajistila základní dopravní obslužnost a napojila tuto oblast na širší okolí. Současný Moravskoslezský kraj se proto vyznačuje neobvykle širokou strukturou oborů a činností navazujících přímo na kolejovou dopravu. Počínaje výrobou samotných kolejnic po finální dopravní cestu a stejně tak počínaje výrobou dvojkolí po kompletní kolejová vozidla různých kategorií, včetně moderních vlakových jednotek a tramvají. To je umocněno hustou kolejovou infrastrukturou a propojeno trakčními, řídicími a zabezpečovacími systémy, provozními depy, sítí nádraží a překladišť. V souhrnu to znamená tisíce velmi kvalifikovaných pracovních míst a špičkových technologií s praktickým využitím výsledků vědy, výzkumu a inovací a s aktivním zapojením vysokého a odborného školství. V případě našeho kraje je potřebné tuto situaci nadále využít i proto, že kolejová doprava je šetrná k životnímu prostředí, spotřebě energie, je bezpečná a spolehlivá. Je také velmi perspektivní, což dokazuje vývoj v zahraničí.

Koordinovanou podporu zlepšení dopravní infrastruktury a dopravy, jako základní podmínky zvládnutí průmyslové transformace regionu a jeho hospodářského rozvoje, Sdružení zahájilo v roce 1995 (založeno bylo v roce 1990). Stanovilo přitom hlavní cíle, tj.:

- 1) Napojení regionu na hlavní evropskou dopravní síť,**
- 2) Řešení moderní regionální dopravy.**

V roce 1996 byl založen poradní sbor pro dopravní infrastrukturu, jehož členy se stali zástupci jednotlivých regionálních aktivit, a příslušných jednání se začali účastnit také vrcholní představitelé Ministerstva dopravy ČR a dalších institucí.

Následovalo zpracování základních koncepčních materiálů o potřebném rozvoji dopravy a dopravní infrastruktury. A to i v souvislosti s připravovaným vstupem České republiky do Evropské unie.

V květnu roku 1997 byl u příležitosti 150. výročí příjezdu prvního vlaku do Ostravy uspořádán první ročník mezinárodní konference TRANSPORT se zaměřením na posílení severojižního dopravního propojení Evropy a podporu prioritních projektů. V letošním roce tak proběhne již patnáctý ročník této významné odborné a koordinační akce.

V červnu téhož roku byl za podpory Sdružení oficiálně rozšířen VI. panevropský dopravní koridor vedoucí původně pouze přes slovenské území (Žilinu) směrem na jih o paralelní větev VI.B procházející Moravskoslezským krajem a celým moravským územím České republiky.

V roce 2000 bylo prosazeno koncepční řešení dopravní infrastruktury Moravskoslezského kraje, na kterém se Sdružení podstatně podílelo, a založena byla také tradice mezinárodního železničního veletrhu CZECH RAILDAYS, jehož první ročník v téže roce byl doprovodnou akcí Sdružením pořádané konference „KORIDORY 2000“. Od té doby je veletrh organizován každoročně.

Následovala příprava, sestavení a prosazení „Memoranda o spolupráci při řešení dopravní obslužnosti a rozvoji železniční infrastruktury v Moravskoslezském kraji“, které obsahuje konkrétní investiční projekty a opatření ke zlepšení dopravního systému. To bylo podepsáno v roce 2001 na druhém ročníku CZECH RAILDAYS, doplněno dodatkem č. 1 v roce 2006 a Sdružení dosud vede příslušnou celostátní pracovní skupinu.

Od roku 2003 je Sdružení také zastoupeno v pracovní skupině MD ČR k výstavbě silničních komunikací, tj. dálnice D 47, komunikace R 48 a následně celého tzv. Slezského kříže, kde je současným prioritním cílem zlepšení dopravního propojení v trase komunikace I/11 (I/57) s kapacitním napojením na Slovensko. Postup v některých úsecích termínově a územně přímo navazuje na optimalizaci III. tranzitního železničního koridoru.

Spolu s rostoucím okruhem spolupracujících institucí (Česká republika i zahraniční partneři) se Sdružení zúčastnilo zpracování řady dalších podkladových materiálů a studií vedoucích např. k nasazení nových kolejových vozidel do systému regionální dopravy MSK, zásadně podpořilo přípravu kolejového napojení ostravského letiště a mnoho jiných akcí s konkrétními výstupy.

V zájmu dalšího zlepšování systému regionální dopravy s důrazem na dopravu železniční (kolejovou) Sdružení prosadilo a zúčastnilo se řešení „Koncepce rozvoje dopravní infrastruktury Moravskoslezského kraje“. V loňském roce spolu s Moravskoslezským krajem se také podílelo na zadání, financování a zpracování „Perspektivního řešení dopravní obslužnosti Moravskoslezského kraje“.

Sdružení je několik let pravidelně přizýváno na zasedání Řídící komise EU pro realizaci VI. panevropského dopravního koridoru a bylo rovněž osloveno zahraničními institucemi ke spolupráci na řešení mezinárodního projektu Baltic-Adriatic Transport Cooperation (BATCo), kde se účastní jako jediný představitel České republiky se 17 dalšími evropskými partnery.

Pozn.:

Sdružení se samozřejmě věnuje dalším podstatným tématům, jako je např. napojení regionu na vodní cestu, rozvoj kombinované dopravy a logistických center, problematika letecké dopravy i perspektiva vysokorychlostních tratí.

Plnění stanovených cílů

Cíl č. 1)

Tj. napojení regionu na hlavní evropskou dopravní síť je realizován. Je však potřebné výrazně zrychlit přípravu vysokorychlostních železnic.

Cíl č. 2)

Tj. řešení moderní regionální dopravy se týká všech druhů doprav, jako
železniční
silniční
letecké (dostupnost letiště veřejnou dopravou...)
městské
statické, cyklistické a v podstatě i pěší.

Týká se také řízení a koordinace těchto doprav integrovanými systémy s ohledem na přestupní terminály, přepravní časy, bezpečnost, vliv na životní prostředí či zvládání možných kritických situací.

V případě dopravy kolejové, tj. v podstatě dopravy páteřní, patří k základním dokumentům již zmíněné Memorandum o spolupráci při řešení dopravní obslužnosti a rozvoji železniční infrastruktury v Moravskoslezském kraji.

Jak již bylo uvedeno, Sdružení se zásadně podílelo na zpracování tohoto Memoranda z 13. června 2001 a zejména na realizaci jeho konkrétních projektů. To se týká např.:

- **Modernizace a elektrizace úseků trati Ostrava-Kunčice – Ostrava hl.n.**
- **Modernizace a elektrizace úseku trati Ostrava-Svinov – Opava východ.**
- **Zásadní řešení výpravní budovy a dopravního terminálu Ostrava-Svinov.**

Dne 7. února 2006 byl podepsán dodatek č. 1 Memoranda, tj.:

- **Urychlit přípravné práce na moravskoslezské části III. TŽK a zajistit její optimalizaci.**
- **Optimalizovat a elektrizovat úsek trati Ostrava-Kunčice – Frýdek-Místek – Český Těšín.**
- **Realizovat funkční kolejové napojení mezinárodního Letiště Ostrava v Mošnově.**
- **Nasadit nové železniční jednotky do systému regionální dopravy MS kraje.**

V rámci těchto činností byla např. prosazena i železniční zastávka „Stodolní“ a dosaženo přímé vlakové spojení v traťovém úseku Opava, Ostrava, Český Těšín, které bude pokračovat na Třinecko. To je zajišťováno mimo jiné moderními vlakovými soupravami City elefant, vyráběnými v ostravské vagónce ŠKODA VAGONKA a.s. Za zmínku také stojí, že realizované kolejové napojení ostravského letiště je první projekt tohoto druhu v České republice.

Zpracovaná koncepce rozvoje dopravní infrastruktury a koncepce dopravní obslužnosti kraje spolu se zmíněným „Memorandem...“ považuje dopravu železniční (kolejovou) jako základ regionálního dopravního systému. Návrhy konkrétních projektů jsou přitom posuzovány také ve vztahu k přípravě nového rozpočtového období EU po roce 2013. Uvádějí se zde i některé návrhy nových úseků kolejové dopravy. Ne však proto, že se nám to líbí, ale na základě skutečných přepravních proudů, reálných analýz jejich vývoje a celkové předpokládané efektivity těchto záměrů. Včetně zmiňovaného vlivu na životní prostředí (zejména čistotu ovzduší) a návratnost vložených investic.

Závěrem chci ještě dodat, že cestujícím málo záleží na tom, zda jede v nízkopodlažní vlakové jednotce, tramvaji nebo snad v tzv. „vlakotramvaji“, chce prostě cestovat bez problémů. Podle rozsáhlého provedeného průzkumu při zpracování výše uvedené koncepce dopravní obslužnosti se považuje za prioritní:

- **Rychlost dopravy.**
- **Cena jízdného.**
- **Četnost spojů.**
- **Dostupnost zastávek.**
- **Spolehlivost dopravy.**

Postupné zlepšování systému regionální železniční dopravy a celkové dopravní obslužnosti je také příležitostí pro zdejší železniční průmysl, jak jsem zmínil již v úvodu. A také to je potřebné maximálně využít.

Příloha:

Informace k perspektivnímu řešení dopravní obslužnosti MS kraje.

Ostrava, červen 2011

PERSPEKTIVNÍ ŘEŠENÍ DOPRAVNÍ OBSLUŽNOSTI MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE

V návaznosti na platnou koncepci rozvoje dopravní infrastruktury a v souladu s dohodou o spolupráci se Sdružení pro rozvoj Moravskoslezského kraje dohodlo s Moravskoslezským krajem na zpracování studie Perspektivní řešení dopravní obslužnosti Moravskoslezského kraje. Tento postup je obsahem Memoranda o spolupráci při řešení dopravní obslužnosti a rozvoji železniční infrastruktury v Moravskoslezském kraji.

Zhotovitelem díla byla společnost Dopravní projektování spol. s r.o., ve spolupráci s UDI MORAVA, s.r.o., (členové Sdružení), a dalšími partnery, zejména s:

- představiteli MSK a okolních krajů (např. Zlínský a Olomoucký),
- odborníky MD ČR a vysokých škol,
- představiteli větších měst a obcí včetně statutárního města Ostravy,
- obdobně s některými podniky a institucemi, včetně ostravského letiště a Českých drah.

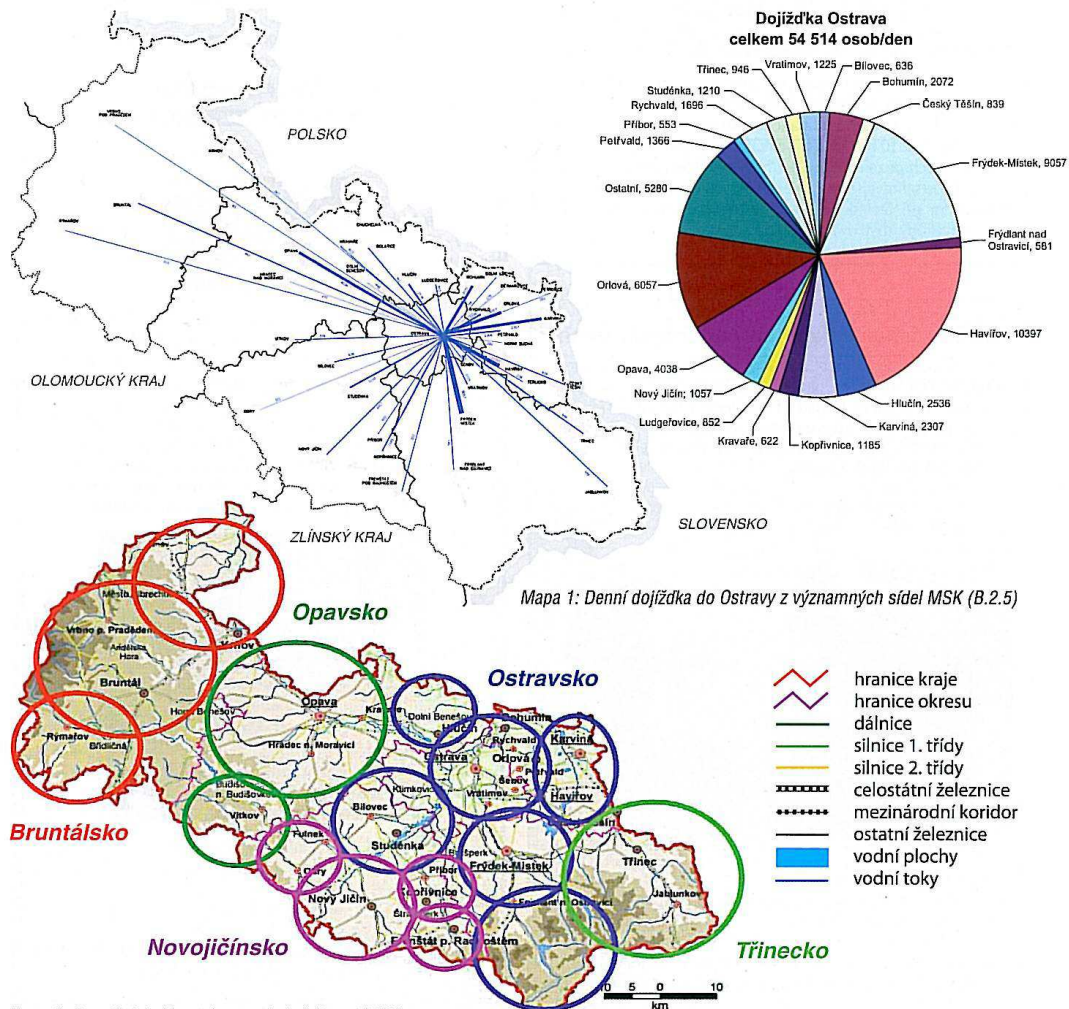
Využita byla analýza skutečných dopravních proudů v kraji, ale i dotazníkové šetření u cestující veřejnosti a dalších odborných postupů, koordinovaných řídicí

skupinou tohoto projektu. Důraz byl kladen na hospodárnost a bezpečnost dopravy, potřebnou dopravní dostupnost s uplatňovanou zásadou "kraj bez periférií" a samozřejmě na šetrnost k životnímu prostředí a zlepšení kvality ovzduší v kraji, což moderní hromadná doprava umožňuje.

Součástí studie je i návrhová část obsahující desítky konkrétních projektů a opatření k postupné realizaci v budoucím období. Sdružení pro rozvoj Moravskoslezského kraje předalo tento komplexní dokument vedení Moravskoslezského kraje v požadovaném termínu, tj. polovině roku 2010, k dalšímu využití.

V rámci uvedeného dlouhodobého šetření v Moravskoslezském kraji bylo např. zjištěno, že cestující veřejnost považuje za prioritní:

- rychlost dopravy,
- cenu jízdného,
- četnost spojů,
- dostupnost zastávek,
- spolehlivost.

Mapa 2: Specifické oblasti dopravní obslužnosti MSK

